

De faraomier en andere mierenexoten

De mieren zijn klein, ze zijn snel en ze zijn hinderlijk: het is de faraomier (*Monomorium pharaonis* L.)! Vaak zal dit kloppen, in veel gevallen gaat het echter om een andere mierensoort en worden ze niet juist gedetermineerd. Dit kan leiden tot een onsuccesvolle bestrijding van toch al lastig te bestrijden insecten. Tijd om een aantal mierenexoten nader te bekijken.

De faraomier (*Monomorium pharaonis* L.)

Werksters van de faraomier zijn ongeveer 2,0 tot 2,5 millimeter lang en geel- tot roodbruin van kleur. Het achterlijf is aan de achterzijde donker gekleurd. De mieren hebben een driedelige voelsprietknop. Faraomieren zijn zogenaamde knooppieren; te herkennen aan de twee knopen tussen het achterlijf en het borststuk.

De nesten van deze mierensoort bevinden zich in Nederland alleen binnenshuis. Oorspronkelijk komt deze soort uit Noord-Afrika en dat reflecteert zich in een voorkeur voor vochtige en warme plekken in onze gebouwen: nesten bevinden zich vaak in de buurt van kachels, ovens, radiatoren van de centrale verwarming en schoorstenen, maar ook in lichtschakelaars, achter plinten en in kasten. De kolonie is zeer volkrijk en in een nest bevinden zich

meerdere, soms wel honderden koninginnen die zich gemakkelijk verspreiden. Mannetjes bevruchten in of bij het nest meerdere vrouwtjes. Nieuwe kolonies worden gevormd door 'budding': hierbij verlaat een jonge koningin het ouderlijk nest met een aantal werksters.

De werksters van de faraomier zijn de gehele dag actief op zoek naar voedsel en halen allerhande voedingsmiddelen (suiker, vet, broodkruimels, etc.), maar hebben een voorkeur voor vlees en eten ook andere insecten.

De Argentijnse mier (*Linepithema humile* Mayr)

Werksters van de Argentijnse mier zijn 2,1 tot 2,8 millimeter groot, effen (licht)bruin van kleur en behoren tot de geurmieren. Er is een duidelijke schub zichtbaar tussen het borststuk en achterlijf.

Hoewel deze mieren oorspronkelijk uit subtropische delen van Zuid-Amerika komen (zoals Argentinië), bevinden nesten van deze mierensoort zich in Nederland

Werkster van de Argentijnse mier (*Linepithema humile*)

Foto: AntWeb.org/CC-BY-SA-3.0

zowel binnens- als buitenshuis. Buiten worden nesten in de grond gevonden onder tegels en hout. De werksters kunnen ook in de winter buiten actief zijn. Inheemse soorten, zoals de zwarte zaadmier (*Tetramorium caespitum* L.) en de wegmier (*Lasius niger* L.), worden weggeconcentreerd door deze soort die zich door middel van nestafplitsing over grote gebieden kan verspreiden. Binnen gebouwen nestelen de mieren onder meer in spouwmuren, voegwerk en naden in beton, maar ook in plantenbakken en huishoudelijk afval. De kolonies kunnen zeer groot zijn met meerdere (honderden) koninginnen. De werksters, en af en toe de koninginnen, lopen van nest naar nest, waardoor een groot netwerk van verschillende nesten ontstaat. Buiten bestaat het voedsel voornamelijk uit honingdauw, een zoete substantie die wordt uitgescheiden door bladluizen. Binnen doen ze zich te goed aan zoetigheid en dierlijk vet.

De witvoetmier (*Technomyrmex vitiensis* Mann)

Ook de witvoetmier behoort tot de subfamilie van de geurmieren. De werksters zijn 2,5 tot 3,5 millimeter lang. Op de voor- en achterkant van het borststuk staan twee lange haren. De gewrichten van de poten en de tarsen (laatste lid poten) zijn wit van kleur.

Nesten bevinden zich op warme plaatsen in gebouwen en kassen. In huizen bijvoorbeeld in magnetrons en koffiezetappara-

ten, en in kassen in dubbelwandig plexiglas en plantaardig materiaal. Een kolonie bestaat voor de helft uit koninginnen en voor de helft uit werksters. De koninginnen verhuizen gemakkelijk en doen dit direct bij verstoring. Een kolonie bestaat uit meerdere volken, die elk uit honderden mieren bestaan.

Witvoetmieren doen zich te goed aan allerlei zoetigheden, zoals nectar, plantensapen en honingdauw.

Rode vuurmieren (*Solenopsis invicta* Buren)

De mieren in het genus *Solenopsis* zijn in twee groepen op te delen: de relatief

grote vuurmieren en de kleinere diefmieren. De rode vuurmier is onder meer te onderscheiden van de inheemse diefmier (*Solenopsis fugax* Latreille) door de grootte van de ogen: die van de diefmier zijn een stuk kleiner. Bovendien geeft de diefmier minder tot geen overlast. Vuurmieren zijn, net als de faraomieren, knooppieren en hebben twee knopen tussen het borststuk en het achterlijf. De werksters van de rode vuurmieren zijn 3,0 tot 6,0 millimeter lang en gelig tot zwartachtig bruin van kleur. In tegenstelling tot de faraomieren hebben vuurmieren een tweeledige voelsprietknops en een duidelijk zichtbare angel.

Kolonies worden vooral aangetroffen in kassen, tropische tuinen en tropische zwembaden. In woningen komen ze voornamelijk in plantenbakken voor. Ze zijn minder succesvol in het verspreiden en voortplanten in ons klimaat dan de overige beschreven soorten. Verspreiding gebeurt niet zo zeer door afsplitsing, maar vindt vooral plaats na bruidsvluchten. Kolonies kunnen één of meerdere koninginnen bevatten.

In gebouwen voeden de mieren zich vooral met voedsel dat rijk is aan proteïnen, waaronder andere insecten die zij met de angel steken en doden. Ze zijn daardoor niet te bestrijden met lokazen op basis van zoetigheid. De mieren zijn agressief en kunnen meerdere malen steken, waarbij ze een bijtende stof spuiten die bij mensen voor een brandend gevoel zorgt.

Werkster van de witvoetmier (*Technomyrmex vitiensis*)

Foto: AntWeb.org/CC-BY-SA-3.0

Tekst:

Bruce Schoelitz MSc, KAD

Werkster van de faraomier (*Monomorium pharaonis*)
Foto: AntWeb.org/CC-BY-SA-3.0

Belangrijk bij bestrijding!

De beschreven soorten zijn zeer lastig te bestrijden. Een goed bestrijdingsplan begint altijd met een determinatie (ook van inheemse soorten!). Als bekend is om welke soort het gaat, kan de bestrijding worden aangepast aan de biologie en leefwijze van deze mierensoort. Daarnaast is iedere locatie anders en is altijd een bestrijdingsplan op maat nodig. Vooral bij de bestrijding van de (sub)tropische mieren is het noodzakelijk dat de gehele verspreiding van de kolonie(s) in kaart wordt gebracht en dat de gehele populatie wordt uitgeroeid. Bij de Argentijnse mier is het bijvoorbeeld van belang dat de inventarisatie buiten wordt voortgezet.

Het toepassen van contact-insecticide wordt in de meeste situaties sterk afgeraden, omdat deze mierensoorten zich gemakkelijk verspreiden bij verstoring en budding plaats kunnen vinden. Ze kunnen zich hierdoor bijvoorbeeld verspreiden naar aangrenzende ruimten. Bij het gebruik van lokazen moet ander voedsel onbereikbaar gemaakt worden. Denk daarbij niet alleen aan voedingsmiddelen van mens en huisdier, maar ook aan blad- en schildluizen, die honingdauw uitscheiden, op planten. Het lokaas dient te worden uitgezet bij de mierenstraten en openingen die door de mieren worden gebruikt. Let hierop tijdens de inspectie! Soorten die een sterke voorkeur hebben voor dierlijk voedsel, zijn vrijwel niet effectief te bestrijden met lokazen op basis van zoetheid. Indien nesten gevonden worden in plantenbakken, schoenen of archiefdozen, kunnen deze direct in zijn geheel vernietigd worden door ze goed in te pakken in plastic zakken en zo snel mogelijk in te vriezen.

Daarnaast blijft monitoring van groot belang. Het kan voorkomen dat mieren tijdens de inspectie op een bepaalde locatie niet aanwezig zijn, maar later op de dag

wel. Men dient de bewoners of gebruikers van een pand zich ervan bewust te maken dat de aanwezigheid van deze mieren gemeld moet worden als ze onverhoopt toch nog mieren aantreffen nadat de bestrijding is afgerond. Hierdoor kan snel ingegrepen worden en de verspreiding worden beperkt.

Voor determinatie van mieren en advies over de bestrijding ervan kunt u bij het KAD terecht. Bovendien verzorgt het KAD het nascholingsprogramma 'In- en uitheemse (plaa)gmieren in Nederland'.

Soorten mierenexoten die in de laatste 5 jaar bij het KAD zijn binnengekomen

Camponotus maculatus

Crematogaster scutellaris

Linepithema humile

Monomorium minimum

Monomorium pharaonis

Paratrechina bourbonica

Pheidole bilimeki

Pheidole dentata

Plagiolepis alluaudi

Plagiolepis schmitzii

Tapinoma melanocephalum

Technomyrmex albipes

Summary

In many cases small, fast ants that are a nuisance are thought to be pharaoh ants. Often though, this is not the case. Other (sub)tropical species that can be encountered include the Argentine ant (*Linepithema humile*), the tramp ant (*Technomyrmex vitiensis*) and the red imported fire ant (*Solenopsis invicta*). Because of their differences in lifestyle, food preferences and distribution potential, it is important to identify them correctly to be able to successfully control these ants. Determining dispersal of the ants, thorough monitoring and preventing disturbance of the nests are crucial in this regard.

Werkster van de rode vuurmier (*Solenopsis invicta*)
Foto: April Nobile/CC-BY-SA-3.0

TRAAS ONGEDIERTEBESTRIJDING

- specialist houtworm- en boktorbestrijding
- preventieplannen
- mollenbestrijding
- wegvangen van katten, konijnen, duiven, incl. herplaatsing
- bestrijding knaagdieren en insecten

TRAAS BUILDING CARE

- specialist in wering knaagdieren
- bouwkundige inspecties
- polymeerchemische balkopreparatie
- zwambestrijding
- vogelweringen

NIEUWE FRANCHISERS GEZOCHT

Wegens reorganisatie zijn wij per direct op zoek naar **nieuwe franchise ondernemers** in de volgende regio's:

België

- Brabant
- Limburg
- West-Vlaanderen

Nederland

- Noord-Brabant (50/51/52/53 en 42 (zuidelijke deel))

Meer informatie: 0113 - 63 97 60 of info@traas.nl

Al meer dan 15 jaar een begrip in heel Nederland!

www.traas.nl

FONVILLE
SCHOONMAAKBEDRIJVEN

De Fonville Groep is een groeiende organisatie die zich bezighoudt met zakelijke dienstverlening in het algemeen en schoonmaakonderhoud in het bijzonder. De totale organisatie telt 4 vestigingen in Nederland, waarvan het hoofdkantoor is gevestigd in Coevorden. Voor onze afdeling ongedierte-bestrijding zoeken wij ter versterking van ons team een

Bestrijdingstechnicus Dierplagen m/v

40 uur per week

die vanuit het midden van het land opereert.

FUNCTIE-EISEN EN VAARDIGHEDEN:

- MBO denk- en werkniveau;
- Goede kennis van de Nederlandse taal zowel mondeling als schriftelijk;
- In het bezit van het diploma bestrijdingstechnicus dierplagen;
- In bezit van een geldig rijbewijs B-E;
- Geen 9 tot 5 mentaliteit;
- Kwaliteitsbewust;
- Zelfstandig werk- en denkvermogen;
- Enthousiast en gedreven;
- Representatief.

WIJ BIEDEN:

Fonville biedt een uitdagende zelfstandige functie. Verder worden er functie gerelateerde arbeidsvoorwaarden aangeboden.

Bij interesse kunt u uw brief sturen naar: Fonville Schoonmaakbedrijven; t.a.v. afdeling personeelszaken, Mevrouw M. Snippe; Trageldijk 13, 7741 KN Coevorden. Of mailen naar: mariannesnippe@fonville.nl. Voor informatie kunt u bellen met mevrouw T. Pieters, op telefoonnummer 0524-512053

Acquisitie naar aanleiding van deze advertentie wordt niet op prijs gesteld.

KillgermRIWA
www.killgermriwa.com

MIERENBESTRIJDING

Advion® MIERENGEL 13880 N

BREED SPECTRUM TOTALE KOLONIEBEHEERSING

ADVION MIERENGEL - NIEUWE BRANDING
Etiketten en verpakkingen zullen in de loop van 2014 wijzigen.

DANKZIJ DE ACTIEVE STOF **INDOXACARB** EN DE ZEER AANTREKKELIJKE GELFORMULERING IS **ADVION® MIERENGEL** EEN UITERMATE GESCHIKT MIDDEL OM EEN VERVELLENDE MIERENPLAAG ONDER CONTROLE TE KRIJGEN.

GESCHIKT VOOR O.A.

- ZWARTE WEGMIER (*Lasius niger*)
- ARGENTIJNSE PLAAGMIER (*Linepithema humile*)
- FARAOMIER (*Monomorium pharaonis*)
- SPOOKMIER (*Tapinoma melanocephalum*), ETC

ADVION MIERENGEL IS TRANSPARANT, GEURLOOS, KLEEFT NIET EN HEEFT EEN UITERST LANGDURIGE WERKING.

BEVAT 0,05% INDOXACARB

Killgerm Benelux N.V., Koeyleuken 12, B-2300 Turnhout
t +32(0)14442270 f +32(0)14479348 e verkoop@killgerm.be
www.killgermriwa.com

KillgermRIWA, Nieuwstraat 51-A, 5126CB Gilze
t +31 (0) 765 484 650 f +31 (0)161 456912 e info@killgermriwa.com
www.killgermriwa.com